

PRIM MINISTRU

Biroul permanent al Senatului
Bp. 184, 31.07.2025.

Biroul permanent al Senatului
L. 232, 2.09.2025.

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul:

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea Legii nr.33/2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European*, inițiată de domnul deputat SOS Mihai Adrian Țiu împreună cu un grup de parlamentari SOS, POT, neafiliați (**Bp.184/2025**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea alin.(4) al art.16, precum și alin.(1) al art. 17 din *Legea nr. 33/2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European, republicată, cu modificările ulterioare*, potrivit *Expunerii de motive*, vizându-se „*reducerea numărului de susținători prin listele de semnături de la 200.000 cât este în prezent la 10.000 pentru listele de candidați propuse de partidele politice, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, alianțele politice sau alianțele electorale și reducerea numărului de susținători prin listele de semnături de la 100.000 la 5.000 pentru listele de candidați independenți, număr care este în armonie cu populația țării și în acord cu realitățile normative existente în alte state*”.

II. Observații

1. Subliniem că, astfel cum a statuat instanța de contencios constituțional în jurisprudența¹ sa, *„legislația electorală din România a stabilit și stabilește condiția prezentării unei liste de susținători la depunerea candidaturii de către candidații independenți, condiție ce a fost constatată în mod consecvent ca fiind constituțională (...)”*.

Constatăm că soluția normativă preconizată se corelează cu recomandările cuprinse în Liniile directe din *Codul bunelor practici în materie electorală* adoptate de Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept în cadrul celei de-a 52-a Sesiuni plenare (Veneția, 18 - 19 octombrie 2002), în sensul impunerii obligației colectării semnăturilor, care, la art. 1.3 - Prezentarea candidaturilor, pct. i și ii, prevăd că *„i. Prezentarea candidaților individuali sau a listelor de candidați pot fi condiționate de obținerea unui anumit număr de semnături; ii. Legea nu trebuie să impună colectarea semnăturilor a mai mult de un 1% din alegătorii circumscripției respective”*.

Această recomandare este dezvoltată în Raportul explicativ, pct. 8, după cum urmează: *„Obligația de a colecta un anumit număr de semnături pentru prezentarea unei candidaturi nu este, în principiu, incompatibilă cu principiul sufragiului universal. În practică, toate partidele politice, cu excepția unor formațiuni politice fantome, par a nu se confrunta cu nicio dificultate în colectarea numărului necesar de semnături, atunci când normele care reglementează colectarea semnăturilor nu sunt utilizate pentru a împiedica unii candidați de a se prezenta. Pentru a evita orice manipulări de acest gen, legea trebuie să stabilească un număr maxim de semnături care nu trebuie să depășească pragul de 1% din alegători”*.

Cu toate acestea, semnalăm că este necesar să se evite instituirea unor dispoziții care să aibă ca finalitate conferirea listelor de susținători un caracter pur formal, întrucât, astfel de măsuri ar avea ca efect înscrierea în competiția electorală a unor candidați cu o reprezentativitate nesemnificativă.

Cu privire la acest aspect s-a pronunțat în jurisprudența sa² și Curtea Constituțională: *„Trăsătura esențială a oricărui mandat dobândit în urma exprimării prin sufragiu a voinței politice a electoratului o constituie reprezentativitatea sa. Indiferent că este vorba de alegeri locale,*

¹ Spre exemplu, Decizia CCR nr. 360/2016, nr. 737/2016, nr. 286/2016.

² Decizie nr. 536/2019 din 24 septembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial nr. 29 din 16 ianuarie 2020

parlamentare, prezidențiale sau europarlamentare, sistemul electoral național prevede, în esență, aceeași condiție: depunerea unei liste cu semnături de adeziune. Acest criteriu de preselecție a candidaților este unul obiectiv și rezonabil, aplicabil în condiții de egalitate de tratament fiecăreia dintre cele două categorii de participanți la alegeri: candidații independenți, pe de o parte, și cei propuși pe lista unui partid politic, pe de altă parte. Instituirea condiției legale privind depunerea listei cu semnături reprezintă o modalitate prin care candidatul la o funcție sau demnitate publică își dovedește potențialul de reprezentativitate și arată, în același timp, preocuparea legiuitorului de a preveni exercitarea abuzivă a dreptului de a fi ales, pe de o parte, dar și de a asigura accesul efectiv la exercițiul acestui drept persoanelor eligibile comunitar care într-adevăr beneficiază de credibilitatea și susținerea electoratului, astfel încât să existe șanse reale de reprezentare a acestuia în forul legislativ european, pe de altă parte”.

În același sens sunt și dispozițiile art. 3 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, invocate, prin raportare la prevederile art. 20 din Constituție.

Astfel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că „*dreptul la alegeri libere nu este absolut, iar statele au o marjă largă de apreciere în alegerea sistemului electoral și a condițiilor de aplicare a acestuia, fără însă a limita drepturile în discuție atât de mult încât să afecteze esența acestora și să le golească de conținut*” [a se vedea, de exemplu, Hotărârile din 2 martie 1987 și 22 mai 2012, pronunțate în cauzele Mathieu-Mohin și Clerfayt împotriva Belgiei, paragraful 52, și, respectiv, Scoppola (nr. 3) împotriva Italiei, paragrafele 83 și 84].

În cadrul deciziei mai sus menționate, Curtea a reținut următoarele: „*Condiționarea înregistrării candidaturilor la funcțiile electiv de prezentarea unei liste de susținători apare, din această perspectivă, ca fiind o măsură adecvată și necesară pentru dovedirea unui anumit grad de reprezentativitate în rândul electoratului, deopotrivă pentru toți competitorii electorali, și pentru descurajarea eventualelor candidaturi abuzive*”.

Totodată, „*Cu privire la problema proporționalității măsurilor utilizate de legiuitor în privința limitării dreptului de alegeri libere/dreptului de a fi ales, în jurisprudența europeană s-a reținut că un sistem ce fixează un prag relativ ridicat, de exemplu, referitor la numărul de semnături necesare pentru prezentarea unei candidaturi sau care*

impune condiția ca o listă electorală să obțină un număr de voturi pe ansamblul teritoriului național pentru a putea avea reprezentare în Parlament, nu a fost considerat că depășește marja de apreciere recunoscută statelor în materie (Decizia Comisiei Europene a Drepturilor Omului din 15 aprilie 1996, pronunțată în Cauza Magnago și Südtiroler Volkspartei împotriva Italiei). O astfel de soluție legislativă impune o condiție necesară, rezonabilă și legitimă pentru exercitarea dreptului de a fi ales, ce nu constituie o piedică în prezentarea candidaturilor electorale (a se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 286 din 11 mai 2016, paragraful 102, precitată), aspect valabil și în cauza de față”.

Cu privire la aspectul depunerii unei liste cu 100.000 de semnături obligatorii pentru depunerea unei candidaturi independente la alegerile pentru Parlamentul European, cum este reglementat în prezent, s-a pronunțat și Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin *Decizia din 6 martie 2014, pronunțată în Cauza Mihaela Mihai Neagu împotriva României*. „Astfel, analizând aspecte privind posibila încălcare a art. 3 din Protocolul nr. 1 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care garantează dreptul de vot și dreptul de a fi ales în cadrul alegerilor, inclusiv a celor pentru Parlamentul European, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a invocat jurisprudența sa anterioară (*Decizia din 9 mai 1994, pronunțată în Cauza Asensio Serqueda împotriva Spaniei, Decizia din 7 iunie 2001, pronunțată în Cauza Federacion Nacionalista Canaria împotriva Spaniei și Decizia din 17 iunie 2008, pronunțată în cauzele Brito da Silva Guerra și Sousa Magno împotriva Portugaliei*) și a statuat că, în ceea ce privește numărul de semnături necesare pentru depunerea unei liste electorale, condițiile impuse de state nu constituie un obstacol în calea opiniei poporului cu privire la alegerea reprezentanților.

47. Curtea Europeană a statuat că art. 3 din Primul Protocolul adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale nu stabilește și nu limitează scopurile pe care trebuie să le vizeze o restricție. Prin urmare, o mare varietate de scopuri pot astfel să fie compatibile cu acesta, sub rezerva demonstrării compatibilității acestui scop cu principiul supremației dreptului și cu obiectivele generale ale Convenției în circumstanțele speciale ale cauzei respective. Curtea a mai reținut că măsura sancționată (numărul de 100.000 de semnături de susținere necesar unui candidat independent la funcția de membru în Parlamentul European) avea ca scop să realizeze o selecție rezonabilă în rândul candidaților pentru a asigura reprezentativitatea acestora în

Parlamentul European și să împiedice eventualele candidaturi abuzive. A apreciat, de asemenea, că este vorba despre opțiunea legiuitorului național fondată pe criterii de natură politică și instituțională.

48. În ceea ce privește dreptul european, Curtea Europeană a observat că acesta conferă statelor membre o largă putere de apreciere referitoare la procedurile electorale pentru alegerea Parlamentului European. Anumite state membre impun pentru depunerea candidaturilor un anumit număr de semnături de susținere, în timp ce altele rezervă dreptul de a fi ales în cadrul alegerilor europene exclusiv partidelor sau organizațiilor similare. În plus, având în vedere rolul și statutul partidelor politice în calitate de organisme reprezentative, Curtea a apreciat că cerința referitoare la numărul de semnături necesare pentru a candida independent este justificată și nu este discriminatorie. În lumina principiilor care rezultă din jurisprudența sa și având în vedere marja amplă pe care dreptul Uniunii o lasă statelor membre pentru stabilirea criteriilor de eligibilitate, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a considerat că numărul de semnături necesare pentru depunerea unei candidaturi independente nu a adus atingere dreptului de fi ales în Parlamentul European.

49. În raport cu cele enunțate în jurisprudența sa și în lumina considerentelor Curții Europene a Drepturilor Omului, Curtea constată că prevederile art. 16 alin. (4) din Legea nr. 33/2007 sunt în concordanță cu dispozițiile din Constituție și actele juridice internaționale invocate”.

2. Suplimentar, cu privire la pct. 1 al articolului unic, precizăm că trimiterea la prevederile art. 8 din *Legea nr. 33/2007* este eronată, având în vedere că acestea fac referire la persoanele care nu pot fi eligibile să candideze la alegerile membrilor din România în Parlamentul European, iar nu cu privire la aducerea la cunoștință publică a zilei de referință.

Totodată, atașăm prezentului punct de vedere opinia Autorității Electorale Permanente transmisă prin adresa nr. 12985/13.06.2025.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere obiectul de reglementare, **Parlamentul va decide cu privire la oportunitatea adoptării acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Ilie-Gavril BOLOJAN

Domnului senator Mircea ABRUDEAN
Președintele Senatului